

Віртуальна виставка

Аграрій, еколог, письменник-публіцист

До 100-річчя від Дня народження
Федора Трохимовича Моргуна

БІБЛІОТЕКА
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Моргун Федір Трохимович –

український учений-аграрій, економіст, прозаїк-публіцист:

- ✓ багаторічний керівник Полтавщини;
- ✓ перший голова Державного комітету СРСР з охорони природи;
- ✓ Герой Соціалістичної Праці (24.12.1976);
- ✓ депутат Верховної Ради СРСР 8-11-го скликань;
- ✓ доктор сільськогосподарських наук, академік Української академії аграрних наук;
- ✓ кавалер орденів князя Ярослава Мудрого 5-го ступеня і Миколи Чудотворця;
- ✓ автор понад 80 книг і брошур.

ОСНОВНІ ВІХИ ЖИТТЯ

Федір Трохимович Моргун народився 9 травня 1924 року на хуторі Олександрівка нині Покровського району Донецької області.

Учасник Другої світової війни (1943-1944 рр.), тричі поранений.

У 1949 році з відзнакою закінчив Дніпропетровський сільськогосподарський інститут.

17 років. Фото з книги Ф. Моргуна «Безсмертна Україна»

1949-1954 рр. – працював на Полтавщині: агрономом, директором радгоспу.

1954-1966 рр. – працював у Казахстані на цілині: директором радгоспу, очолював Цілинне крайове управління сільського господарства.

1966-1969 рр. –завідуючий сектором Сибіру сільгоспвідділу ЦК КПРС.

1969-1973 рр. – перший заступник Голови Ради Міністрів Киргизької РСР.

1969-1973 рр. – перший заступник Голови Ради Міністрів Киргизької РСР.

1973-1988 рр. – перший секретар Полтавського обкому Компартії України.

1988-1989 рр. – голова Державного комітету СРСР з охорони природи.

1989-1995 рр. – знаходився на пенсії, виховував онуків, займався письменницькою працею, захистив дисертацію доктора сільськогосподарських наук.

1995-2001 рр. – радник губернатора Белгородської області по агропромислому комплексу.

2001-2008 рр. – радник голови Полтавської обласної державної адміністрації.

Помер 7 липня 2008 року в Київській лікарні швидкої допомоги від наслідків травми, отриманої в автомобільній аварії. Похований у Полтаві на Новоміському кладовищі.

Федір Моргун (у центрі) із онуками Тарасом і Денисом (ліворуч), Ганною, Максимом та Богданом (праворуч) у центрі Полтави біля пам'ятника Слави.
Фото 1998 року

Досягнення в агроекології

Федір Моргун упровадив безплужну (безвідвальну) систему оброблення ґрунту, засновану на ідеях про біосферу і ноосферу, модифікувавши безвідвальну ґрунтозахисну технологію землеробства І. Овсінського, Т. Мальцева, О. Бараєва, канадських та американських фермерів, та широкомасштабно впровадив на Полтавщині*.

На полтавських полях з академіком А. І. Бараєвим

*Самородов В. М. Моргун Федір Трохимович. *Енциклопедія Сучасної України* / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. URL: <https://esu.com.ua/article-69251>

Літературна творчість

Федір Трохимович був членом спілки письменників України.

Автор понад 80 книг, активно займався публіцистикою.

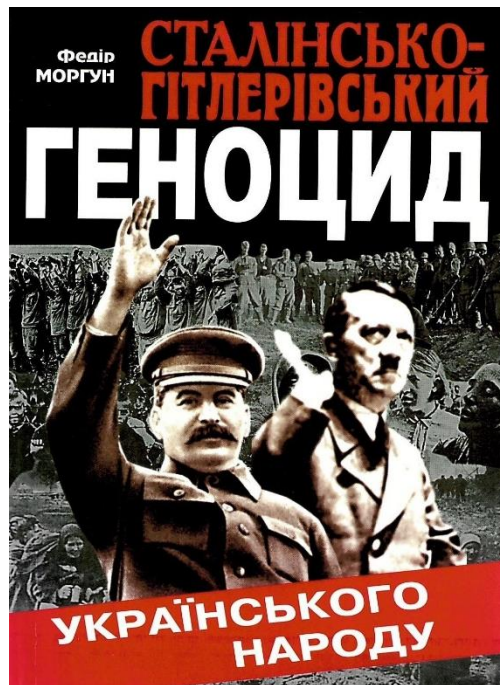
Два етапи творчості:

перший – це твори господарської спрямованості, написані у часи активної діяльності в Україні та в інших республіках Радянського Союзу;

другий – твори часів незалежної України, спрямовані на осмислення процесу становлення Української держави, з'ясування і переосмислення здобутків і втрат українського народу протягом попередніх століть з позицій оновленої української свідомості.

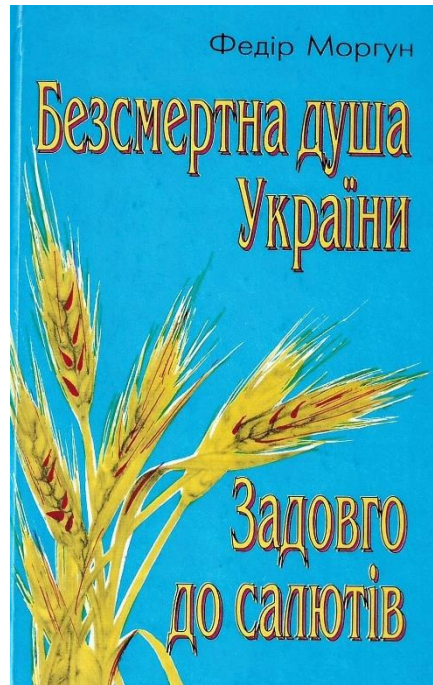

Моргун Ф. Т. Сталінсько-гітлерівський геноцид українського народу: факти і наслідки. Полтава : Дивосвіт, 2007. 424 с.

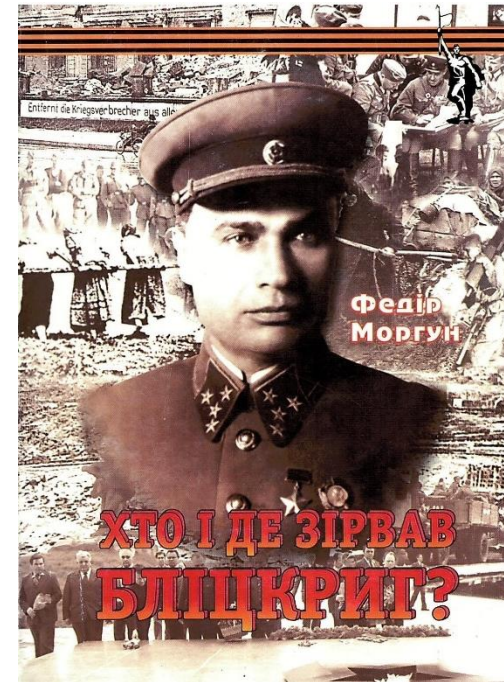

Моргун Ф. Т. Хто зруйнував Компартію і найбільшу в світі країну? Роздуми виборця. Полтава : Дивосвіт, 2006. 42 с.

Моргун Ф. Т. Безсмертна душа України. Задовго до салютів. Полтава : Полтавський літератор, 1995. 472 с., іл.

Моргун Ф. Т. Хто і де зірвав бліцкриг? Полтава : Дивосвіт, 2006. 132 с.

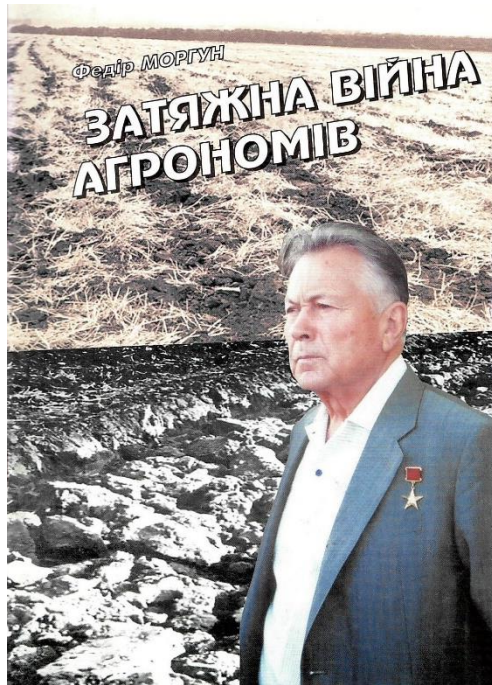

Моргун Ф. Т. Прокляття війни.
Слідами
сфальсифікованої історії.
Вид. 5-те, допов. і перероб.
Полтава : Дивосвіт, 2004.
448 с.

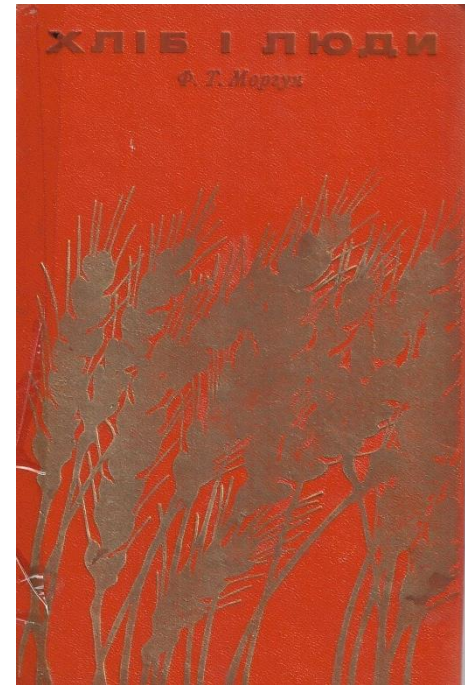

Моргун Ф. Т. Куди йдеш,
Україно? Національна ідея,
рідна мова і українка.
Полтава : Полтавський
літератор, 2003. 244 с.

Моргун Ф. Т. Затяжна війна агрономів. Полтава : Полтавський літератор, 2004. 52 с.

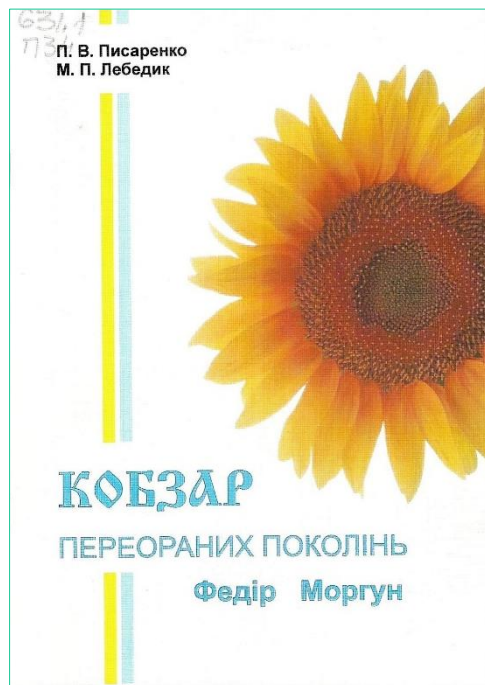

Моргун Ф. Т. Хліб і люди. Київ : Політвидав України, 1974. 376 с.

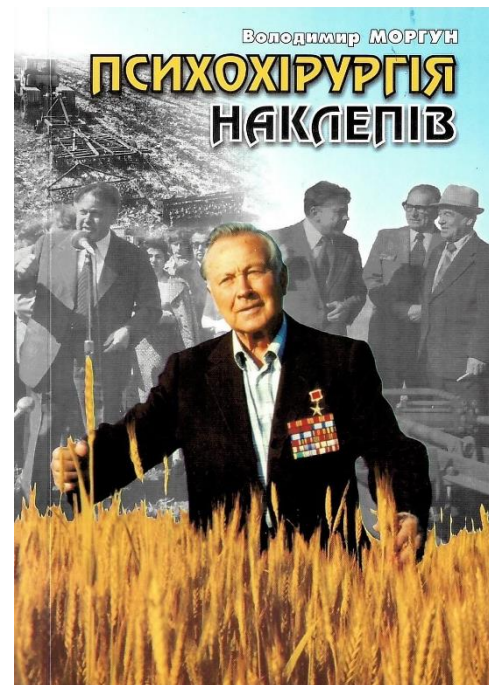

Література про Ф. Моргуна у фонді бібліотеки ПДАУ

Писаренко П. В., Лебедик М. П. Кобзар переораних поколінь Федір Моргун / за ред. і з передм. В. М. Моргуна. Полтава : РВВ ПДАА, 2010. 59 с.

Моргун В. Ф. Психохірургія наклепів. Полтава : Полтавський літератор, 2005. 284 с.

У віртуальній виставці використано інформацію та фото з відкритих сайтів мережі «Інтернет».

Дякуємо за перегляд!

БІБЛІОТЕКА
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ